

«Αστρικές προβολές» σε ένα χρωματικό big bang

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

«Η Τέχνη δεν είναι ποτέ ένας δογματισμός, ούτε ισχυρίζεται ότι μας παρέχει όλες τις δυνατότητες και ερμηνείες. Μόνο αν θελήσουμε να κατανοήσουμε τις αποκαλύψεις της και να αποσαφηνίσουμε τη ζωή μέσα από τα μυστικά της, αναγνωρίζουμε την αποστολή της. Σκοπός της είναι πάντα η δική μας προσωπική ελευθερία». Αλέκος Κοντόπουλος, Αισθητικά Δοκίμια, 1970

«Έχουν περάσει περίπου 60 χρόνια από τότε που ο ζωγράφος Αλέκος Κοντόπουλος (1904-1975) και οι «Ακραίοι» (Γ. Γαίτης, Γ. Μαλτέζος, Δ. Χυτήρης, Ο. Ραγκαβής και Λ. Λαμέρας) δημοσίευσαν το Μανιφέστο τους, μια γραπτή μαρτυρία μεγάλης σημασίας για την ιστορία της Μοντέρνας Τέχνης στην Ελλάδα. Εκεί διατύπωναν τα αδιέξοδα στα οποία είχε περιέλθει η ακαδημαϊκή τέχνη και εξέφραζαν τις προσδοκίες και τις θεωρητικές τους προσεγγίσεις για τις νέες κατευθύνσεις που ήταν ανάγκη να πάρει η Τέχνη. Ανησυχίες και επιδιώξεις που θα κατέληγαν στη διαμόρφωση ενός νέου αξιακού συστήματος, που αποτυπώθηκε στην Τέχνη του 20ού αιώνα.

Οι εικαστικοί περνούν από την παρατήρηση και απεικόνιση της φύσης, στον εσωτερικό τους κόσμο, ως κόσμο αυθύπαρκτο και ισοδύναμο. Ψυχικά βιώματα, όπως η φαντασία και το όνειρο, κάτω και από την επίδραση των μηνυμάτων νέων επιστημονικών θεωριών, όπως η Ψυχανάλυση, τίθενται στο ίδιο επίπεδο καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος με τον ορατό κόσμο και διεκδικούν την αυτοτελή τους έκφραση.

Δεν είναι πλέον η Τέχνη, μια διαδικασία αναπαράστασης των αισθητών, αλλά μάλλον μια διαδικασία αισθητοποίησης των μη ορατών πραγμάτων και κόσμων. Στο επίπεδο των μορφικών διατυπώσεων, πραγματοποιούνται άπειροι πειραματισμοί, καθώς η αναζήτηση και η έκφραση αποδεσμεύονται από ακαδημαϊκούς ή άλλους περιορισμούς. Το χρώμα παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο, αναπτύσσεται σε ελεύθερες φόρμες και γίνεται ο «πλακούντας» νέων μορφών. Δίνει πλαστική υπόσταση σε ιδέες με καθαρά πνευματική προέλευση που «γεννιούνται» και αναζητούν έκφραση, χωρίς να αντιγράφουν μορφές της εξωτερικής πραγματικότητας.

Παρακολουθώντας το εικαστικό έργο του Χρίστου Χαλικιά, διαπιστώνουμε πόσο οι κατακτήσεις των Μοντέρνων εξακολουθούν να δονούν την ψυχή και το δημιουργικό τάλαντο των νέων εικαστικών. Αποκτά μάλιστα ιδιαίτερη σημασία το γεγονός ότι ο Χρίστος Χαλικιάς, ένας νέος σε ηλικία εικαστικός, με δυνατό βιογραφικό και πολλά όνειρα και αγάπη για την τέχνη, εκθέτει το έργο του στη Δημοτική Πινακοθήκη Λαμίας που φέρει το όνομα του πρωτοπόρου της Αφαίρεσης

στην Ελλάδα, του Αλέκου Κοντόπουλου.

Οι «Αστρικές Προβολές» του Χρίστου Χαλικιά είναι μια σειρά ζωγραφικών συνθέσεων που πραγματικά θυμίζουν προβολές της εικόνας του αστρικού κόσμου, σε ζωγραφικές επιφάνειες. Συχνά, τα έργα του έχουν μεγάλες διαστάσεις (π.χ. 2μ. Χ 2μ.), παραπέμποντας σε ζωφόρους αρχαίων ναών ή τοιχογραφίες. Η τοιχογραφία διευκολύνει την αίσθηση ενός χώρου που επεκτείνεται προς όλες τις κατευθύνσεις, χωρίς να περιορίζεται από τις δύο διαστάσεις του τελάρου.

Μάλιστα τα έργα του, δεν έχουν την καθετότητα που επιβάλλει η διαπραγμάτευση του θέματος από έναν παρατηρητή που στέκεται όρθιος απέναντί τους, αλλά εκτείνονται προς κάθε κατεύθυνση, σαν ο παρατηρητής να ήταν ελεύθερος από τη βαρύτητα. Το «πάνω» και το «κάτω» του πίνακα, δεν προσδιορίζεται με τους συνήθεις κανόνες της παραδοσιακής αντίληψης στη ζωγραφική. Επικρατεί η οριζόντια διευθέτηση, αποδίδοντας την αίσθηση πραγμάτων που θα είχε κάποιος, αν ξαπλωμένος στην άμμο παρατηρούσε τον ουρανό.

Με σαφείς καταβολές από τον αφηρημένο εξπρεσιονισμό του Τζάκσον Πόλλοκ και τον αμερικανικό μοντερνισμό του action painting, ο Χαλικιάς δημιουργεί αφηρημένες συνθέσεις μεγάλων διαστάσεων, όπου κυριαρχεί το χρώμα. Χρωματικά νήματα περιπλέκονται, δημιουργώντας πολυδιάστατες και πολύπλοκες δομές, που θυμίζουν τον καλωδιωμένο μας πλανήτη ή αγγειογραφίες της Γεωμετρικής περιόδου. Συμβολοποιώντας αυτές τις πρώτες εντυπώσεις, θα λέγαμε ότι απεικονίζεται ένα αδιάκοπο συνεχές ενέργειας, το σχήμα του απείρου, ή ένα διαρκές παρόν. Η πλούσια χρωματική παλέτα του και οι δυναμικές φόρμες,

δονούν τις αισθήσεις και προκαλούν έντονα συναισθήματα και συγκινήσεις στον θεατή.

Η χειρονομακή διάθεση και η ορμητικότητα των συνθέσεων, υπαινίσσεται σαφέστατα πως στις καταβολές της δημιουργίας του Σύμπαντος υπάρχει μια έκρηξη, ένα big bang που γέννησε γαλαξίες, αστέρια, κοσμική και αστρική ενέργεια, ένα φάσμα χρωμάτων και φόρμας που καμιά γραμμή δεν μπορεί να ορίσει και να περικλείσει, γιατί απλά όλα υπάρχουν αλληλένδετα, συσχετιζόμενα με το φως, ως μια αδιάσπαστη οργανική ενότητα απείρου κάλλους, ως «εκπνοή του Θεού». Μια ενεργειακή «σούπα», όπως αποφάνθηκε η κβαντική Φυσική ή το Σύμπαν στο στόμα του Κρίσνα.

Η ζωγραφική του Χαλικιά ανασύρει από τα βάθη του ασυνειδήτου Είναι μας, την αίσθηση της ολότητας και της δυναμικότητας της ύπαρξης, που είναι συνυφασμένη στο υφάδι του Κόσμου, ως αναπόσπαστο κομμάτι του.

Το «τυχαίο» σε αυτές τις ζωγραφικές συνθέσεις είναι μόνο φαινομενικό. Οι δομές, έχει διαπιστωθεί, πως παραπέμπουν σε μαθηματικές πράξεις και φράκταλς, δηλαδή σε μια μετα-ευκλείδεια γεωμετρία, που διαθέτει γεωμετρικά σχήματα απείρως περίπλοκα, που όμως έχουν ένα κοινό «άρξασθαι», έναν κοινό πυρήνα, ο οποίος επαναλαμβάνεται ανεξάρτητα με το πόσο αυτά μεγενθύνονται ή ελαχιστοποιούνται. Μάλιστα, ο ίδιος ο πολιτισμός έχει χαρακτηριστεί ως μια δομή φράκταλ με άπειρη ποικιλομορφία, που γεννάται από τον ίδιο μαθηματικό σπόρο της συλλογικής νοημοσύνης, θα προσθέταμε και της συλλογικής Ψυχής.

Μια τέτοια πεποίθηση μας ενώνει και ανοίγει στον άνθρωπο τη δυνατότητα της οικουμενικής συνείδησης, αφού πίσω από την πολυπλοκότητα και ποικιλομορφία της ζωής και της ύπαρξης, της εξωτερικής μορφής και έκφρασης των πολιτισμών, υπάρχει κάτι κοινό, κάτι που όλοι μπορούμε να αντιληφθούμε ως οικείο.

Ο ζωγραφικός κόσμος του Χρίστου Χαλικιά, είναι γεμάτος χρώμα, φως και σκοτάδι, κίνηση, δυναμικότητα, εκρήξεις, προβολή του Κόσμου που μας περιβάλλει και μας εγκλείει, του Κόσμου που είμαστε, γι' αυτό αναγνωρίζουμε σε αυτόν αμέσως, κομμάτια του ψυχικού μας βίου και της πνευματικής μας υπόστασης. »